

Доволі часто в поле зору попадають освіта, медицина, культура, сфера соціального захисту. Майже в кожному селі є ще один об'єкт соціального значення – поштове відділення. Призначення і покликання його працівників – це надання послуг населенню, постійний контакт з людьми. А ця робота, як відомо, найважча. Отож, як працювали колись і чим живуть нині люди однієї з гуманних і потрібних професій – поштовики.

ПОШТОВИМИ ДОРОГАМИ

Минувшина

Архівні документи засвідчують, що 28 березня 1791 року Громадсько-військова комісія Пінського повіту прийняла постанову, одним із пунктів якої була й скарга жителів повіту на роботу пошти. Цю скаргу направили у Варшавський Сейм. Постанова комісії була підписана. Пропонувалося продовжити поштової тракт від Століна до Рівного і збудувати на ньому 5 станцій: в Домбровиці, Немовнах, Бережно, Людвиполі, Кожицях. Проект передбачав відкрити на всіх станціях посади поштмейстера та його заступника. Причому, вони мали давати присягу. А вже тоді бувало

значилося: 5 екіпажів, 5 саней, 10 суконних свит, 5 кожухів, 5 пар рукавиць, 2 кепки із кокардами, 4 батоги, 3 переносних ліхтарі, 4 шкіряних міхи для кореспонденції, 4 сумки і мідний поштовий знак станційного наглядача. На тодішній Пінській поштової станції було 5 кучерів, за якими закріплено 11 коней. За перевезення поштою одного листа слід було заплатити 3 копійки. Стільки ж платив і пасажир, який їхав поштовим екіпажем. В залежності від стану доріг, з нього могли запросити і 5 копійок. В ході історичних подій, влада в Пінському повіті змінювалася: то війська германського кайзера, то Пінсудського, то більшовики, то петлюрівці. Це накладало свій

Сьогодення

Мувницьке поштове відділення має у районі найдавніші апартаменти. Вхід до приміщення настільки архаїчний, що проходиш ніби кризь століття – справжній раритет. У світлій затишній кімнаті привітною посмішкою зустрічає незнайомих завідуюча відділенням поштового зв'язку Світлана Костянтинівна Бабич. Понад 10 років вона сумлінно несе на своїх тендітних плечах покладені обов'язки. Їх надійним помічником і опорою у роботі є листоноша – Швед Ірина Николаївна, трудовий багаж котрої налічує дещо більше літ. Точнісінько так, пліч-о-пліч, з підтримкою і розумінням одна одної, майже три десятиліття працювали разом на пошті їхні мами – Чугай Ніна та Корнійчук Марія, котрі зараз на заслуженому відпочинку. Не дивно, що обидві нинішні мувницькі поштарки знайомі зі своєю роботою ще з дитинства. Світлана Костянтинівна залюбки розкладала вдома й заповнювала доставочні карточки, допомагаючи мамі. А Ірина Николаївна допомагала своїй мамі швиденько доставляти людям кореспонденцію.

Пошта завжди була і залишається у селі центром спілкування, – розповідає Світлана Костянтинівна. – Ще з дитинства пам'ятаю, коли до нас приходили люди на

Маємо нині поодиноких клієнтів, які час від часу відправляють посылки: бабусі висилають своїм дітям, яких доля розкидала далеко від рідного села, гостинці під свята. Та роботи в поштовиків ніскільки не поменшало, якщо не додалося. На зміну прийшли нові послуги. Тепер у нас можна купити поповнення до мобільного, замовити і купити білет на поїзд, придбати товари господарського ужитку. Приходять посилки з книжками або з насінням різних рослин чи квітів, що люди виписують через пошту. Доводяться нам і плани по послугах, котрі намагаємось виконувати. Особливо напруженою є середина місяця, коли люди платять за електроенергію, за телефон, коли пенсіонерам виплачуються пенсії. Робота з грошима завжди потребує зосередженості, скрупульозності і точності, а суми проходять не малі.

На питання – що головне у роботі поштовика, Світлана Костянтинівна, не роздумуючи, відповіла: «Робити добро для людей, мати терпіння, а ще – надійний колега поруч, який ні в чому не підведе. Тоді й працівників пошти у селі поважати, і їхня робота цінуватиметься, і скарг та нарікань від людей не почувеш».

До поштового столу підходять люди. Хтось купує поповнення, комусь Світлана Костянтинівна видає записку, яку продиктували по телефону і просили передати. Людина робить свою роботу: просто невимішено і з лю-

ньому 5 станцій: в Домбровиці, Немовичах, Бережно, Людвиполі, Кожицях. Проект передбачав відкрити на всіх станціях посади поштмейстера та його заступника. Причому, вони мали давати присягу. А вже тоді бувало й таке, що господар села – власник маєтку – приїжджав на пошту і, з власної ініціативи чи інтересу, велів ламати сургучеві печатки. Він міг читати чужі листи, а після прочитання й затримувати їх. Щоб такого не відбувалося, проект передбачав відповідальність працівників поштових станцій. Але цей проект так і не встигли тоді втілити в життя. Причиною цьому стали нові історичні події, пов'язані з поділом Польщі.

Коли ж насправді в Пінському повіті була відкрита перша поштова станція, достеменно не відомо. Найдавніша письмова згадка у краєзнавчій літературі дає нам дату – 1 січня 1887 року. Цього дня була відкрита Пінська поштово-телеграфна контора. До її складу входили і 4 поштові відділення – Морочанське, Плотницьке, Погост-Загородське і Юхновицьке. Невідомо, яка на той час була матеріальна база Морочанського поштового відділення. А от у реєстрі опису майна Пінської станції, датованому серединою 19 століття,

залежності від стану доріг, з нього могли запросити і 5 копійок. В ході історичних подій, влада в Пінському повіті змінювалася: то війська германського кайзера, то Пілсудського, то більшовики, то петлюрівці. Це накладало свій відбиток і на діяльність пошти, яка ставала то цивільною, то військово-польовою.

Імена поштарів нашого краю знаходжу в спогадах поляка Героніма Тукальського-Нелюбовича. «Споконвічним поштарями у Неньковичах та Мутвиці були Айрон (мабуть Іларіон) та його дружина Просимка. Старий Айрон помер ще до війни, а Просимка й надалі носила пошту. Після революції та розграбування панського маєтку вона якось сказала, що, коли повернутьсь пани, вона розкаже, хто грабував. І от, перед самим приїздом поляків до своїх маєтків, її знайшли втопленою», – пише у своїх спогадах колишній пан. А журналіст 19 століття Ф. Самохін у своїй статті «Поштові дороги через Полісся» писав: «На великому просторі Полісся немає поштових доріг. П'ять – шість днів витратить поліщук, щоб внести гроші в казначейство, або відправити лист. Відсутність поштових доріг негативно впливає на економічний розвиток Полісся».

Валентина ТУМАШ

кореспонденцію.

– Пошта завжди була і залишається у селі центром спілкування, – розповідає Світлана Костянтинівна. – Ще з дитинства пам'ятаю, коли до нас приходили люди на переговори. Телефонів тоді на село було раптом один чи два. А в нас дома стояв спарений, тобто поштовий. Замовляли, зазвичай, переговори на вихідні або на вечірній час і приходили односельці, щоб вийти на зв'язок зі своїми рідними. Які то були хвилини очікувань, а скільки сліз радості, щастя чи смутку проливалось. Тоді значно більше було й кореспонденції – листів, вітальних листівок перед святами, посилок, телеграм, газет багато виписували. Сумка листоноші ніколи не була легкою. Вистачало роботи й на поштовому відділенні. Але кожен життєвий період вносить свої зміни й корективи. Нині пріоритети помінялися. Та пошта на селі як була, так і залишається центром спілкування і, якщо можна так сказати, центром зв'язку між людьми. Тепер не замовляють переговорів, майже немає телеграм, порівняно, мало листів та вітальних листівок. Все це замінили нові технічні засоби зв'язку – мобільні телефони.

від людей не почувеш».

До поштового столу підходять люди. Хтось купує поповнення, комусь Світлана Костянтинівна віддає записку, яку продиктували по телефону і просили передати. Людина робить свою роботу: просто, невимушено і ...з любов'ю. Перед цим світлом, теплом людської душі зовсім бліднуть і стають непомітними далеко не сучасні умови роботи працівників поштового відділення. Давно потребують заміни старі столи невідомо яких років. Товари просяться на сучасні стелажі, де б їх можна було гарно розкласти, а ще – нові стільці, сучасний інформаційний стенд з переліком пропонованих послуг і комп'ютер для роботи – все це не розкіш, не забаганка, а необхідний мінімум, продиктований часом. Якби зараз довелось б складати список майна Мутвицького поштового відділення зв'язку, чи будь-якого іншого, то у ньому значилися б: 1 велосипед для листоноші, поштова сумка, два комплекти форми, куди входять куртка, халат, чоботи, а все решта, як кажуть, під списання.

Поштове відділення в кожному селі – це один з найважливіших соціальних об'єктів. Тільки чомусь вони незаслужено обділені увагою.

Тамара АЛЕКСІУК